

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **F. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2004, č. j. 47 Az 976/2003 – 25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou u Krajského soudu v Praze dne 8. 2. 2005 se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 10. 2003, č. j. OAM-5079/VL-20-15-2003, kterým žalovaný zamítl jako zjevně nedůvodnou žádost žalobkyně o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění zákona č. 2/2002 Sb. (dále jen „zákon o azylu“). Své rozhodnutí odůvodnil žalovaný tím, že důvodem žádosti o udělení azylu byly ekonomické problémy žalobkyně v zemi jejího původu a snaha o legalizaci pobytu na území České republiky, nikoliv však důvody, na něž pamatuje § 12 zákona o azylu pro možné poskytnutí mezinárodní ochrany formou azylu.

Krajský soud v Praze se s tímto posouzením věci žalovaným ztotožnil a po jejím přezkoumání neshledal žalobu důvodnou; proto ji napadeným rozsudkem zamítl.

Ve včas podané kasační stížnosti stěžovatelka navrhovala, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zároveň požádala, aby jí byl ustanoven zástupce pro toto řízení, neboť nemá právnické vzdělání a nemá současně ani prostředky k úhradě odměny právnímu zástupci, a je tudíž osobou splňující předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Dále navrhovala, aby Nejvyšší správní soud přiznal její kasační stížnosti odkladný účinek.

Krajský soud v Praze stěžovatelce na jí uvedenou adresu – M. B., B. 32 – zaslal usnesení, jímž žalobkyni uložil, aby ve lhůtě 14ti dnů od jeho doručení zaslala soudu řádně vyplněné a soudem současně odeslané „Potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech“ s tím, že jde ve smyslu ustanovení § 35 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), o nezbytný předpoklad pro možnou úvahu soudu o osvobození stěžovatelky od soudních poplatků a ustanovení zástupce k ochraně jejích práv z řad advokátů. Zásilka, v níž bylo usnesení stěžovatelce zasláno, byla poštou vrácena zpět soudu s poznámkou, že adresátka je na uvedené adrese neznámá. Druhý pokus o doručení téže zásilky stěžovatelce na původně udanou adresu zůstal rovněž neúspěšný, neboť pošta sdělila, že udaná adresa neexistuje. Proto Krajský soud v Praze zaslal usnesení - výzvu stěžovatelce na jí původně udávanou adresu, t. j. P. s. S. p. R., M. 4. Protože stěžovatelka podle záznamu pošty, ačkoliv se v místě doručení zdržovala, nebyla na uvedené adrese zastižena, byla jí písemnost dne 25. 2. 2005 uložena u pošty a adresátka byla o tom vyrozuměna s tím, že si ji má v úložní lhůtě vyzvednout. Stěžovatelka si však v úložní lhůtě, která skončila dne 15. 3. 2005, písemnost nevyzvedla (vzdor tomu, že k jejímu vyzvednutí byla vyzvána poštou dvakrát) a pošta proto zásilku vrátila soudu jako nevyžádanou dne 15. 3. 2003.

Protože na výzvu soudu stěžovatelka nereagovala, Krajský soud v Praze usnesením ze dne 17. 3. 2005, č. j. 47 Az 976/2003 – 39, návrh žalobkyně na ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti zamítl a současně ji vyzval, aby ve lhůtě 10ti dnů od doručení tohoto usnesení založila do soudního spisu plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti. Poučil ji, že v řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem, pokud sám nemá právnické vzdělání zákonem předpokládané pro výkon advokacie. Protože stěžovatelka neprokázala splnění předpokladů pro to, aby jí advokát mohl být ustanoven soudem, byla její žádost o ustanovení zástupce zamítnuta a současně byla stěžovatelka vyzvána ke zvolení si advokáta a předložení plné moci tomuto advokátu k zastupování udělené. Stěžovatelce bylo usnesení ze dne 17. 3. 2005 zasláno opět na adresu P. s. ve S. p. R., avšak podle záznamu pošty na dodejce od zásilky, která byla doručována do vlastních rukou stěžovatelky, byla obálka s písemností uložena na žádost adresátky bez předchozího pokusu o její doručení dne 21. 3. 2005 na poště a adresátce byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedla. Druhá výzva k vyzvednutí zásilky byla pak podle záznamu pošty učiněna dne 5. 4. 2005. Jelikož adresátka si zásilku v úložní lhůtě nevyzvedla, byla tato vrácena dne 7. 4. 2005 soudu, kam došla 11. 4. 2005.

Vzhledem k tomu, že usnesení, jímž byl návrh žalobkyně na ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti zamítnut, a jímž byla stěžovatelka současně vyzvána, aby ve lhůtě 10ti dnů od doručení tohoto usnesení založila do soudního spisu plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, neobsahovalo poučení o možných následcích nevyhovění takové výzvě ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s., Krajský soud v Praze znovu – usnesením ze dne 28. 6. 2005, č. j. 47 Az 976/2003 – 48, vyzval stěžovatelku, aby ve lhůtě 10ti dnů od doručení tohoto usnesení založila do soudního spisu plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, a současně ji poučil o následcích nevyhovění takové výzvě, t. j. o možnosti soudu kasační stížnost v souladu s ustanovením § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítnout. Toto naposledy označené usnesení bylo doručováno stěžovatelce do P. s. ve S. p. R., a obálka s písemností byla uložena podle záznamu pošty na žádost adresátky bez předchozího pokusu o její doručení dne 4. 7. 2005 na poště a adresátce byla o tom zanechána zpráva s výzvou, aby si zásilku na poště vyzvedla. Protože stěžovatelka tak neučinila v úložní lhůtě, která skončila dne 19. 7. 2005 (vzdor další výzvě soudu k vyzvednutí zásilky ze dne 14. 7. 2005), byla zásilka vrácena zpět soudu jako nevyžádaná.

Krajský soud v Praze poté předložil věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti, přičemž v předkládací zprávě poukázal na skutečnost, že stěžovatelka vzdor výzvam soudu není zastoupena advokátem.

Podle ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. stěžovatel musí být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže nejsou splněny podmínky řízení, a tento nedostatek je neodstranitelný, nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat.

Vzhledem k tomu, že stěžovatelka, která v řízení vystupuje jako fyzická osoba bez právnického vzdělání, neprokázala zastoupení advokátem pro řízení o kasační stížnosti, když její žádost o ustanovení zástupce soudem byla z důvodů výše popsaných zamítnuta a stěžovatelka plnou moc o svém zastoupení advokátem soudu nepředložila, přičemž byla řádně poučena o následcích takového postupu, nezbylo než konstatovat, že v dané věci není splněna podmínka povinného zastoupení stěžovatelky advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud musel kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. a) za použití § 120 s. ř. s. odmítnout. Tento nedostatek podmínky řízení brání totiž soudu v řízení o kasační stížnosti pokračovat.

K otázce doručování písemností stěžovatelce Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že podle ustanovení § 42 odst. 1 s. ř. s. soud doručuje písemnosti soudním doručovatelem, prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence, nebo prostřednictvím veřejné datové sítě. Ukáže-li se toho potřeba, může soud požádat o doručení jiný státní orgán. Podle pátého odstavce téhož ustanovení, nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení. Tímto předpisem je zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), v němž je doručování písemností upraveno v § 45 a násl. v nyní platném znění, t. j. ve znění zákona č. 628/2004 Sb. Podle § 46 odst. 1 o. s. ř. písemnost určenou fyzické osobě soud předá doručujícímu orgánu k doručení na adresu jejího bytu, jejího místa podnikání, jejího pracoviště nebo místa kde se zdržuje. Jestliže o to fyzická osoba požádá, soud předá písemnost k doručení na adresu jiného místa v České republice, kterou mu fyzická osoba sdělila. Podle § 46 odst. 3 o. s. ř., nebyla-li fyzická osoba zastižena na adrese uvedené v odst. 1 a písemnost jí nebyla doručena ani na jiném místě, doručující orgán písemnost, která jí má být doručena do vlastních rukou, uloží. Bez předchozího pokusu o doručení písemnosti na adresu uvedenou v prvním odstavci lze písemnost uložit, jestliže o to fyzická osoba předem písemně požádá doručující orgán, a jestliže podpis na žádosti byl úředně ověřen. Podle § 50b odst. 1 o. s. ř. se považuje doručovaná písemnost, kterou doručující orgán uložil, za uloženou dnem, v němž se bezvýsledně pokusil písemnost adresátu doručit, neboť v místě doručování, nebo, jde-li o doručování fyzické osobě, ani jinde nezastihl příjemce, nebo dnem, v němž od pokusu o doručení písemnosti upustil, protože ho adresát písemně požádal, aby písemnost uložil bez předchozího pokusu o její doručení ve smyslu § 46 odst. 3 a § 47 odst. 3 o. s. ř. Byla-li však doručována prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, platí za den uložení písemnosti den, kterým je připravena v místě uložení pro adresáta k vyzvednutí. Podle § 50c odst. 1 o. s. ř., byla-li písemnost uložena, zanechá

se v místě doručování adresátu výzva, aby si písemnost vyzvedl; to neplatí, jestliže v místě doručování nebylo možné zanechat výzvu v adresátově domovní schránce nebo jiné jím užívané schránce, a ani na jiném vhodném místě. Podle druhého odstavce téhož ustanovení ve výzvě se uvede, kdo je adresátem, a který soud doručovanou písemnost předal k doručení; není-li vyloučeno náhradní doručení písemnosti, musí v ní být též obsaženo poučení o následcích, jestliže písemnost nebude vyzvednuta (odst. 4). Doručující orgán ve výzvě uvede u koho, kde a v který den byla písemnost uložena, a do kdy a v jaké době si příjemce může písemnost vyzvednout. Podle čtvrtého odstavce téhož ustanovení nebude-li uložená písemnost vyzvednuta do tří dnů nebo jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10ti dnů od uložení, považuje se poslední den lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl; to neplatí, je-li náhradní doručení písemnosti vyloučeno (§ 50d odst. 1) nebo bylo-li uložení písemnosti neúčinné. Podle § 50d odst. 1 o. s. ř. je náhradní doručení vyloučeno u písemností, u nichž to stanoví zákon, jakož i u písemností, které se podle zákona doručují do vlastních rukou (§ 45b odst. 1), u nichž to nařídil předseda senátu. Do vlastních rukou se podle § 45b odst. 1 o. s. ř. doručují písemnosti, u nichž tak stanoví zákon, a jiné písemnosti, nařídí-li to předseda senátu. Podle § 50d odst. 2 platí, že byla-li uložena písemnost, u níž je vyloučeno náhradní doručení, lze ji vyzvednout nejpozději do 15ti dnů od uložení. Ustanovení § 50f o. s. ř., obsahující náležitosti doručanky, pamatuje v odst. 8 na případ uložení písemnosti bez předchozího pokusu o její doručení, podle něhož musí doručenka (kromě obecných náležitostí uvedených v odst. 1 téhož ustanovení) obsahovat též prohlášení doručujícího orgánu o tom, že pokus o doručení nebyl vykonán na základě žádosti adresáta (§ 46 odst. 3, § 47 odst. 3 o. s. ř.). Podle § 50f odst. 9 o. s. ř. platí, že není-li dokázán opak, považují se údaje, uvedené na doručence, za pravdivé. V projednávané věci byl zcela dodržen postup pro doručování písemnosti fyzické osobě tak, jak je upraven v citovaných zákonných ustanoveních.

První písemnost ze dne 10. 2. 2005, č. j. 47 Az 976/2003 – 34, předal soud doručujícímu orgánu k doručení na adresu pobytu stěžovatelky, kterou sama sdělila. Protože na uvedené adrese byla neznámá, pokusil se soud o doručení písemnosti na další známou adresu (která byla známa též žalovanému), avšak ani zde nebyla stěžovatelka při pokusu o doručení zastížena, a proto jí písemnost byla uložena u pošty; třetí den od uložení této písemnosti, t. j. den 28. 2. 2005 je tudíž nutno pokládat, s ohledem na výše uvedené, za den doručení písemnosti stěžovatelce, i když se o uložení nedozvěděla. Při doručování dalších písemností (usnesení ze dne 17. 3. 2005, č. j. 47 Az 976/2003 – 39, a usnesení ze dne 28. 6. 2005, č. j. 47 Az 976/2003 – 48), využil doručující orgán nové právní úpravy a bez předchozího pokusu o doručení písemnosti, na základě předchozí žádosti stěžovatelky, uložil písemnost u pošty tak, jak mu to umožňuje ustanovení § 46 odst. 3 poslední věta o. s. ř., jestliže o to fyzická osoba předem písemně požádá doručující orgán. Za uložanou se písemnost pokládá dnem, kdy obálka s písemností byla doručujícím orgánem bez předchozího pokusu o doručení uložena na poště a téhož dne byla stěžovateli v místě jeho pobytu předepsaným způsobem zanechána výzva, aby si ji vyzvedl. Takový postup při doručování písemností stěžovatelce byl zcela dodržen, a proto je nutno i další dvě Krajským soudem v Praze vydaná usnesení pokládat za doručená, t. j. v případě usnesení ze dne 17. 3. 2005 dnem 31. 3. 2005 a v případě usnesení ze dne 28. 6. 2005 dnem 14. 7. 2005 (v obou případech jde o desátý den od uložení zásilky).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo Nejvyšším správním soudem za použití ustanovení § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ta byla odmítnuta.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. července 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu